

VODIČ ZA STUDENTE KROZ PROCES AKREDITACIJE

I OSNOVNI POJMOVI

Akreditacija je postupak formalnog priznavanja studijskog programa ili visokoškolske ustanove od strane vanjskog tijela, na bazi procjene kvaliteta. Na osnovu kvalifikacije se utvrđuje da li ustanova ima pravo na izdavanje diploma, omogućava se priznavanje tih diploma od strane trećih lica, olakšava se prenos bodova na druge akreditirane ustanove, realizira se direktno ili indirektno finansiranje i reguliraju druga statusna pitanja. U većini slučajeva, akreditacija je rezultat vrednovanja ili vanjske ocjene kvaliteta, čime se utvrđuje da li program ili ustanova zadovoljavaju akademske ili profesionalne standarde akreditacijskog tijela.

Izvor: «Bologna Glossary: Bologna Terms and Definitions»

Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta je samostalna upravna organizacija, osnovana Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini. Agencija je nadležna za:

- utvrđivanje jasnih, transparentnih i pristupačnih kriterija za akreditaciju visokoškolskih ustanova i donošenje normi kojima se određuju minimalni standardi u oblasti visokog obrazovanja;
- utvrđivanje kriterija za izbor domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji visokoškolskih ustanova;
- davanje preporuka o kriterijima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa;
- davanje preporuke o najnižim školarinama za sve studente na akreditiranim visokoškolskim ustanovama;
- predstavljanje Bosne i Hercegovine u međunarodnim organizacijama za kvalitet u visokom obrazovanju, i dr.

Izvor: «Član 47. i 48. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH»

Statut je osnovni akt visokoškolske ustanove kojim se uređuju pitanja značajna za obavljanje djelatnosti ustanove. Statut donosi senat uz prethodno pribavljeno mišljenje upravnog odbora visokoškolske ustanove.

Statut svake visokoškolske ustanove mora biti usaglašen s Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju.

Izvor: «Član 12. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH»

Studijski program predstavlja nastavni plan i program koji pokriva jednu ili više naučnih oblasti, a čija realizacija kroz naučno-nastavni/umjetničko-nastavni proces vodi do jednog od tri akademska stepena u skladu sa Bolonjskom deklaracijom.

Izvor: «Član 2. Zakona o visokom obrazovanju TK»

Evaluacija (Evulation) predstavlja sistematsko ispitivanje vrijednosti ili kvaliteta, što u slučaju Bolonjskog procesa može biti studijski program, ustanova visokog obrazovanja ili jedinica u sastavu takve ustanove. Jedan od deset bolonjskih principa odnosi se na unapređenje evropske saradnje u oblasti osiguranja kvaliteta s namjerom da se razviju uporedivi kriteriji i metodologije. Evaluacija je osnovni instrument osiguranja kvaliteta. U Evropskim standardima i smjernicama razlikuju se dva vida:

1. samoevaluacija (interna evaluacija),
2. vanjska procjena (eksterna evaluacija).

Ova dva tipa evaluacije su usko povezani, jer bi vanjska procjena uvijek trebala uzeti u obzir rezultate samoevaluacije. Procedure evaluacije mogu da se primjene na različite aspekte visokoškolske institucije, na primjer na nastavu, naučnoistraživački rad ili administraciju.

Izvor: «Bologna Glossary: Bologna Terms and Definitions»

Standardi i normativi za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja predstavljaju dokument kojeg, na prijedlog Ministarstva obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona, usvaja Vlada Tuzlanskog kantona, a kojim se utvrđuju ukupni kriteriji čije ispunjavanje predstavlja neophodan uslov za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na akreditovanoj i licenciranoj visokoškolskoj ustanovi. Visokoškolska ustanova u svom radu mora se pridržavati Standarda i normativa visokog obrazovanja.

Izvor: «Član 2. Zakona o visokom obrazovanju TK»

Mobilnost (Mobility) je ostvarivanje dijela studentskog programa (semestra, akademske godine) na drugoj visokoškolskoj ustanovi. Promoviranje akademske mobilnosti je jedan od suštinskih ciljeva Bolonjskog procesa. U Bolonjskoj deklaraciji (Bologna Declaration) iz 1999. godine navodi se da je potrebno prevazići sve prepreke djelotvornoj primjeni slobode kretanja u prostoru visokog obrazovanja. U slučaju studenata pojam mobilnosti se odnosi na pristup različitim mogućnostima za studiranje i obuku. U slučaju nastavnika, istraživača i nastavnog osoblja ovaj termin se odnosi na priznavanje i vrednovanje perioda istraživanja, nastave i obuke ostvarenih u evropskom kontekstu bez ugrožavanja njihovih statusnih prava.

Izvor: «Bologna Glossary: Bologna Terms and Definitions»

Dodatak diplomi ((Diploma supplement)) je dokument koji je osmišljen tako da daje opis prirode, nivoa i sistema studiranja, zatim opis sadržaja i statusa studijskog programa; dodatak diplomi se izdaje, pored diplome, studentu koji je stekao određenu kvalifikaciju. Ima standardiziranu strukturu na evropskom nivou i sadrži preambulu i osam ključnih elemenata:

- informacije o nosiocu kvalifikacije;
- informacije kojima se identifikira kvalifikacija;
- informacije o nivou kvalifikacije;
- informacije o sadržaju i postignutim rezultatima;
- informacije o funkciji kvalifikacije;
- dodatne informacije;
- ovjeru dodatka;
- informaciju o nacionalnom sistemu visokog obrazovanja.

Izvor: „Model dodatka diplomi za BiH“; «Bologna Glossary: Bologna Terms and Definitions»

Ciklusi studija visokog obrazovanja

- *Prvi ciklus visokog obrazovanja* vodi do akademskog zvanja završenog dodiplomskog studija (The degree of Bachelor) ili ekvivalenta, stečenog nakon najmanje tri i najviše četiri godine redovnog studija (nakon sticanja svjedocanstva o završenoj srednjoj školi), koji se vrednuje sa najmanje 180 odnosno 240 ECTS bodova.
- *Drugi ciklus* vodi do akademskog zvanja magistra ili ekvivalenta, stečenog nakon završenog dodiplomskog studija, traje jednu ili dvije godine, a vrednuje se sa 60 odnosno 120 ECTS bodova, i to tako da u zbiru s prvim ciklusom nosi 300 ECTS bodova.
- *Treći ciklus* vodi do akademskog zvanja doktora ili ekvivalenta, traje 3 godine i vrednuje se sa 180 ECTS bodova.

Izvor: «Član 5. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH»

ECTS (EUROPEAN CREDIT TRANSFER SYSTEM) je evropski sistem prenosa studijskih bodova - kredita. ECTS bodovi predstavljaju rezultat projekta Evropske zajednice započet u okviru projekta ERASMUS (1988- 1995.). Aktivnost ECTS-a je dvostruka: s jedne strane studentima koji su studij završili u inostranstvu osigurava akademsko priznavanje i tako podstiče mobilan pristup studiranju, a s druge strane visokoškolskim ustanovama pruža transparentnost kurikuluma nudeći detaljne informacije u vezi s predmetnim kurikulumom i njegovom relevantnošću u pogledu stečenog akademskog stepena i omogućujući visokoškolskim ustanovama održavanje autonomije i preuzimanje odgovornosti za sve odluke u vezi sa ishodima učenja. Bolonjska deklaracija smatra ECTS zajedničkim okvirom za izradu kurikuluma i studentsku mobilnost u okviru Evropskog prostora visokog obrazovanja.

Studentsko vijeće FINra je studentski predstavnički organ putem kojeg studenti ostvaruju svoje interese, i kojeg čine studentski predstavnici studenata iz svih studijskih godina Visoke škole za finansije i računovodstvo FINra Tuzla.

Komisija za osiguranje kvaliteta je tijelo za osiguranje kvaliteta Visoke škole za finansije i računovodstvo FINra Tuzla na čelu sa Menadžerom za kvalitet, i broji ukupno 7 (sedam) članova, iz reda nastavnog osoblja, predstavnika studenata i nenastavnog osoblja.

II OSIGURANJE KVALITETA (QUALITY ASSURANCE)

Sveobuhvatan pojam koji se odnosi na stalan proces vrednovanja (ocjenjivanja, praćenja, garancije, održavanja i poboljšanja) kvaliteta sistema visokog obrazovanja, ustanova i studijskih programa. Kao regulatorni mehanizam, osiguranje kvaliteta bavi se odgovornošću i poboljšanjem, pružajući informacije i mišljenja putem dogovorenog i konzistentnog postupka i utvrđenih kriterija.

U mnogim se sistemima razlikuje unutrašnje osiguranje kvaliteta (npr. prakse koje se provode unutar ustanove radi praćenja i poboljšanja kvaliteta visokog obrazovanja) od vanjskog osiguranja kvaliteta (npr. u okviru ili iznad institucionalne sheme osiguranja kvaliteta visokoškolskih ustanova i studijskih programa). Aktivnosti osiguranja kvaliteta zavise od postojanja neophodnih institucionalnih mehanizama koji se mogu održati u okruženju razvijene kulture kvaliteta. Upravljanje kvalitetom, unapređenje kvaliteta, kontrola kvaliteta i ocjenjivanje kvaliteta predstavljaju sredstva uz pomoć kojih se osigurava garancija kvaliteta. Područje primjene osiguranja kvaliteta određeno je oblikom i veličinom sistema visokog obrazovanja.

Osiguranje kvaliteta razlikuje se od akreditacije, jer osiguranje kvaliteta zapravo predstavlja preduslov za akreditaciju. U praksi, odnos između ta dva postupka razlikuje se od zemlje do zemlje. Oba postupka podrazumijevaju posljedice kao što su mogućnost rada i pružanja usluga obrazovanja, mogućnost izdavanja službeno priznatih diploma, te pravo finansiranja iz državnog budžeta. Osiguranje kvaliteta često se smatra dijelom upravljanja kvalitetom na visokoškolskoj ustanovi, a ponekad se ta dva pojma koriste i kao sinonimi.

Izvor: «Quality Assurance and Accreditation: A Glossary of Basic Terms and Definitions»

III BOLONJSKI PROCES

Bolonjski proces naziv je za reformu visokog obrazovanja u Evropi, kojoj je osnovni cilj podsticanje mobilnosti studenata i profesora uspostavljanjem tzv. Evropskog prostora visokog obrazovanja. Naziv “Bolonjski process” dolazi od Bolonjske deklaracije koju su 19. juna 1999. potpisali ministri zaduženi za visoko obrazovanje iz 29 evropskih država. Formalni naziv Bolonjske deklaracije je “*Evropski prostor visokog obrazovanja*” (*EHEA – European Higher Education Area*).

Osnovni cilj Bolonjskog procesa je uspostavljanje Evropskog prostora visokog obrazovanja. Na konferenciji u Pragu, 2001. godine evropski ministri su se složili oko značaja povećavanja atraktivnosti visokoškolskog obrazovanja u Evropi kako za evropske studente, tako i za studente iz drugih dijelova svijeta. Razumljivost i uporedivost evropskih diploma u svijetu trebalo bi unapređivati razvojem općeg kvalifikacijskog okvira, koherentnim mehanizmima za osiguranje kvaliteta i akreditaciju, i povećanim nastojanjima u informacionom domenu. Ministri su naročito naglasili da kvalitet visokog obrazovanja i naučno istraživačkog rada jeste i treba da bude odlučujući factor evropske atraktivnosti i konkurentnosti u međunarodnom okruženju.

Ciljevi Bolonjskog procesa su:

- uspostavljanje sistema lako prepoznatljivih i uporedivih diploma, uključujući uvođenje suplementa diplomi;
- uspostavljanje sistema baziranog na dva ciklusa, dodiplomski i postdiplomski studij;
- uvođenje sistema obrazovanja u kojem se dodjeljuju nastavni bodovi;
- promoviranje mobilnosti studenata i akademskog osoblja;
- promoviranje saradnje u osiguranju kvaliteta;
- promoviranje potrebne evropske dimenzije u visokom obrazovanju.

Izvor: «Bologna Glossary: Bologna Terms and Definitions»

IV KRITERIJI ZA AKREDITACIJU

- 1. Politika osiguranja kvaliteta***
- 2. Izrada i odobravanje programa***
- 3. Učenje, podučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta***
- 4. Upis i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje***
- 5. Nastavno osoblje***
- 6. Resursi za učenje i podrška studentima***
- 7. Upravljanje informacijama***
- 8. Informisanje javnosti***
- 9. Kontinuirano praćenje i periodična revizija programa***
- 10. Periodično vanjsko osiguranje kvaliteta***

Izvor: «Oduka o izmjenama i dopunama Odluke o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini»

V POSTUPAK AKREDITACIJE

Akreditacija visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini provodi se po načelima bolonjskog procesa, u skladu sa Bolonjskom deklaracijom, te ostalim dokumentima koji definišu taj proces.

Predmet akreditacije visokoškolske ustanove (institucionalna akreditacija) je visokoškolska ustanova koja je izvela najmanje jednu generaciju studenata i izradila najmanje tri ili četiri samoevaluacijska izvještaja, u zavisnosti od dužine trajanja I ciklusa studija, a ona uključuje postupke upravljanja visokoškolskom ustanovom, procese koji se odvijaju na visokoškolskoj ustanovi, unutrašnji sistem kvaliteta na visokoškolskoj ustanovi, kapacitete, resurse i potencijale visokoškolske ustanove, kapacitete za promjenu i provedbu reformi, u skladu sa propisima koji regulišu taj proces.

Izvor: «Član 7. Pravilnika o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa»

Postupak akreditacije započinje podnošenjem zahtjeva visokoškolske ustanove Ministarstvu za obrazovanje i nauku TK. Prije podnošenja zahtjeva za akreditaciju visokoškolska ustanova je obavezna izraditi samoevaluacijski izvještaj. Ministarstvo potom prosljeđuje zahtjev Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta koja Ministarstvu daje preporuku o ishodu akreditacije. Rješenje o akreditaciji dostavlja se Agenciji koja vrši provjeru usklađenosti istog i upisuje visokoškolsku ustanovu u Registar akreditovanih visokoškolskih ustanova. Akreditacija se izdaje na rok od šest godina, nakon čega se provodi ponovna akreditacija.

Izvor: «Član 30. Zakona o visokom obrazovanju TK»

VI ISPUNJENOST KRITERIJA ZA AKREDITACIJU FINra

Visoka škola za finansije i računovodstva FINra Tuzla ispunjava sve uslove za izvođenje studijskog programa prvog ciklusa studija “Finansije i računovodstvo” u čijem sastavu su dva usmjerenja: “Finansije, bankarstvo i osiguranje” i “Računovodstvo, porezi i revizija” u četverogodišnjem trajanju – 240 ECTS bodova, a koji se odnose na:

- kvalitet akademskog sadržaja;
- relevantnost ishoda učenja za tržište rada;
- kapacitet visokoškolske ustanove da u skladu sa Standardima i normativima visokog obrazovanja provede studijski program;
- usklađenost strukture studijskog programa sa bolonjskim principima;
- usklađenost ishoda učenja sa savremenim zahtjevima u naučnoj oblasti, međunarodnim iskustvima i zahtjevima tržišta rada;
- podudarnost u većem dijelu sa studijskim programima iz najmanje tri licencirane akreditovane visokoškolske ustanove iz zemalja potpisnica Bolonjske deklaracije.

Dana 04.05.2017. godine Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Tuzlanskog kantona izdalo je Rješenje o početnoj akreditaciji Visokoj školi za finansije i računovodstvo FINra Tuzla. Nakon četiri godine od osnivanja i izvođenja prve generacije studenata FINra, sljedeći korak jeste pokretanje postupka institucionalne akreditacije.

Predajom Samoevaluacijskog izvještaja u junu 2020. godine, Visoka škola FINra Tuzla je ušla u proces institucionalne akreditacije. Na osiguranju kvaliteta se radilo od samog osnivanja visoke škole, te je Samoevaluacijski izvještaj nastao kao rezultat kontinuiranog rada Komisije u prethodnim akademskim godinama i praktično objedinjava sve dosadašnje aktivnosti iz 2016/2017., 2017/2018., 2018/2019., 2019/2020. godine.

Na ispunjenju kriterija za akreditaciju, urađeno je sljedeće:

- Visoka škola FINra Tuzla ima definisanu viziju i misiju, te Strategiju razvoja;
- Formirana je Komisija za osiguranje kvaliteta, tijelo koje je zaduženo za osiguranje kvaliteta;
- Redovno se revidira i poboljšava kvalitet studijskih programa, kao i procedure za osiguranje kvaliteta;
- Usvojena je jedinstvena Odluka o ocjenjivanju studenata koja se provodi na nivou cijele Visoke škole za finansije i računovodstvo FINra Tuzla;
- Studenti imaju formirano Studentsko vijeće FINra kao predstavničko tijelo studenata, te putem svojih predstavnika učestvuju u radu organa visoke škole;
- Visoka škola FINra Tuzla posjeduje prostor u kojem se izvodi nastava ukupne površine od cca 2.000 m²;
- Visoka škola FINra svojim studentima kontinuirano obezbjeđuje vrhunske predavače, najbolje profesore i asistente;
- Nastava na Visokoj školi za finansije i računovodstvo FINra se odvija u moderno opremljenim učionicama, na savremenoj IT opremi, uz obezbjeđenje dovoljnog broja resursa za sve studente i nastavno osoblje;
- Informacije za javnost su dostupne putem zvanične web stranice Visoke škole FINra www.finra.ba;
- Visoka škola FINra redovno i kontinuirano prikuplja i analizira relevantne informacije radi djelotvornosti i unapređenja nastavnog procesa;
- Potpisan je veliki broj ugovora o međunarodnoj saradnji, kako sa drugim visokoškolskim ustanovama, tako i sa institucijama u privredi, i dr..

Više informacija o akreditaciji možete pronaći na zvaničnoj web stranici Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine: <http://www.heg.gov.ba/>, kao i na web stranici FINra: <http://finra.ba/akreditacija/> .

VISOKA ŠKOLA ZA FINANSIJE I RAČUNOVODSTVO FINra TUZLA

Visoka škola za finansije i računovodstvo FINra sa sjedištem u Tuzli, na adresi Mitra Trifunovića Uče 9, upisana je pri Općinskom sudu u Tuzli: **MBS 32-05-0007-16**.

Jedinstveni identifikacioni br: 4210245380002.

Riješenje o ispunjenosti uslova za osnivanje i početak rada Visoke škole za finansije i računovodstvo FINra, izdato od Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta TK broj: UP1-10/1-38-010399-3/16 od 27.06.2016. godine.

Licenca za izvođenje studijskog programa za finansije i računovodstvo, izdata od Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport TK broj: 10/01-05-016611-2-1/16 od 06.09.2016. godine.

Dozvola za rad – licenca za rad Visoke škole za finansije i računovodstvo FINra Tuzla, izdata od Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport TK broj: 10/01-05-016611-2/16 od 06.09.2016. godine.

Riješenje o početnoj AKREDITACIJI Visoke škole za finansije i računovodstvo FINra Tuzla, izdata od Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport TK broj: 10/1-38-11411-1/17 od 04.05.2017. godine.